

Historie dřevostaveb v ČR (část 2/2) – Dřevostavby od první průmyslové revoluce do současnosti

Kdo zavedl státní dozor nad správou lesů a zajistil tak jejich uchování pro další generace? Kde byla založena ve své době světoznámá továrna na výrobu ohýbaného nábytku? Co se ve stavebnictví změnilo po druhé světové válce? Odpovědi se dočtete v článku.

Kdo zavedl státní dozor nad správou lesů a zajistil tak jejich uchování pro další generace? Kde byla založena ve své době světoznámá továrna na výrobu ohýbaného nábytku? Co se ve stavebnictví změnilo po druhé světové válce? Odpovědi se dočtete v článku.

S průmyslovou revolucí a vývojem technologií došlo téměř k vyčerpání zásob dřeva, které na přelomu 18. a 19. století fungovalo především jako energetická surovina pro výrobu nových materiálů, mezi které patřily beton, železo či ocel. Teprve zásah Marie Terezie a zavedení státního dozoru nad správou lesů zajišťovalo uchování lesa pro budoucí generace. Prvním předchůdcem dřevostaveb, jak je známe dnes, byla zjednodušená [hrázděná stavba](#) inspirovaná americkým stavebnictvím devatenáctého století typickými konstrukcemi z drobných sloupků. Tato kombinace je známá jako [two by four](#) systém, do češtiny překládaný jako [sloupková konstrukce](#). Na našem území v tu dobu bylo dřevo nedostatkovým zbožím a jeho využití ve stavebnictví bylo omezené převážně na konstrukce krovů a stropů. Výjimkou byly horské oblasti, kde se stále budovaly tradiční obytné a zemědělské [roubené stavby](#) z masivního dřeva.

Díky technologickému pokroku se začaly na přelomu století vyrábět také [materiály na bázi dřeva](#), kterou byla například [dýha](#). Nejznámější českou značkou, která s těmito materiály pracovala, byla firma TON. Továrnu na výrobu ohýbaného nábytku světového věhlasu založil v druhé polovině 19. století Michael Thonet v Bystřici pod Hostýnem a na židlích z jeho továrny můžeme v kavárnách a restauracích posedět dodnes.

Ještě na počátku 20. století zažívalo dřevo, jakožto stavební materiál, slávu. Architektura té doby se vyznačovala především lidovou architekturou a secesní styl dřevěného stavění prezentovaný Dušanem Jurkovičem je dodnes ukázkou vrcholné technické a umělecké úrovně. V meziválečném období je stavebnictví ovlivněno německy mluvícími zeměmi. Dochází k rozvoji lepených materiálů na bázi dřeva (dřevěné desky, lamely) a vznikají první montované domy z průmyslově vyráběných dřevěných prvků. Mezi nimi také [dřevotřískové desky](#), které se ve 30. letech hojně používaly jako bednění betonových konstrukcí. Dřevo se však nepoužívalo pouze jako pomocná surovina, ale stavěly se také krásné lázeňské domy, hájovny, drážní budovy, halové stavby a další, které nám i dnes připomínají kvalitu prvorepublikové architektury.

Tlustou čáru za využíváním dřeva jako hlavního stavebního materiálu udělalo poválečné období. Velká část Evropy čelila

problému, jak se co nejrychleji vypořádat s výstavbou velkého množství nových bytových jednotek (města byla značně poničena bombardováním). Například v německy mluvících zemích se právě dřevo stalo nejvhodnější surovinou, avšak v komunistickém Československu bylo degradováno pouze na pomocný stavební materiál. V 70. letech se sice začaly na našem území stavět montované dřevěné domy [OKAL](#), nicméně špatná kvalita a nekomfort při používání těchto domů uživatele neuspokojil a dřevěné stavby v očích veřejnosti klesly ještě níže.

Změnu přinesla až sametová revoluce a nově vznikající firmy, které se ke dřevu opět vracely. Bohužel se však příliš nepohlíželo na kvalitu provedení ani na správné technologické postupy. A tak se až po padesáti letech dřevěného temna opět vracíme k dřevostavbám, jakožto oblíbeným formám pro naše domovy. Know how plynoucí z germánských zemí opět umožňuje stavbu halových a mostních staveb, ale i budov občanské vybavenosti či rodinných domů a vícepatrových budov.

První díl k článku se zabývá starší historií dřevostaveb v ČR – [Historie dřevostaveb v ČR \(část 1.\) – Dřevostavby do první průmyslové revoluce](#)